

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-980/12-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Střední odborné učiliště Jiřice
Sídlo:	Jiřice, Ruská cesta 404, 289 22 Lysá nad Labem
IČ:	71 341 285
Identifikátor:	691 002 673
Právní forma:	školská právnická osoba
Zastoupená:	Mgr. Bc. Jan Beer
Zřizovatel:	Mgr. Bc. Jan Beer
Místo inspekční činnosti:	Jiřice, Ruská cesta 404, 289 22 Lysá nad Labem
Termín inspekční činnosti:	14. – 16. květen 2012

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného Středním odborným učilištěm Jiřice, podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla provedena na základě žádosti zřizovatele dle §174 odst. 6 školského zákona.

Aktuální stav školy

Střední odborné učiliště Jiřice jako školská právnická osoba (dále jen škola) byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení s platností od 1. září 2011, a to na základě žádosti zřizovatele právnické osoby s názvem Střední odborné učiliště Jiřice. Škola ke stejnému datu 1. září 2011 zahájila výuku dvou tříletých učebních oborů zaměřených na malířské, lakýrnické a natěračské práce.

Škola sídlí na základě nájemní smlouvy v prostorách areálu věznice Jiřice od 1. 9. 2011 (tzn. pronajímatelem je Česká republika, Vězeňská služba ČR, věznice Jiřice). Základem při založení středního odborného učiliště ve vězeňském prostředí byly principy založené

na podpoře resocializace osob při výkonu trestu, umožnění dokončení nebo rozšíření středního vzdělání. Tím by škola měla následně pomáhat rozšiřovat záchytnou síť pro osoby ohrožené předčasným odchodem ze systému vzdělávání.

Pro realizaci vytyčených cílů však nejsou od vzniku školy splněny personální podmínky (ani jeden učitel nespĺňuje podmínky odborné kvalifikace). Materiální podmínky neumožňují naplňovat vypracované školní vzdělávací programy, protože není vyučována tělesná výchova z důvodu chybějících prostor pro tento předmět a při současné kapacitě jedné učebny pro výuku teorie a vyučovaných dvou tříd není možné přijímat žáky do následných po sobě jdoucích třech ročníků.

Maximální kapacita školy byla nejdříve stanovena na počet 180 žáků (Rozhodnutí MŠMT č. j. 31917/2010-21 ze dne 3. února 2010), následně byla snížena na 120 žáků (Rozhodnutí MŠMT č. j. 14 126/2011-25). V souladu s tímto zařazením je školou realizována výuka dvou oborů vzdělání v denní formě studia (39-41-H/01 Malíř a lakýrník, 36-57-E/01 Malířské a natěračské práce). Rozhodnutím Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 30. března 2011 byla stanovena maximální kapacita pro jednotlivé učební obory na 90 žáků. K 30. září 2011 bylo školou vykázáno ve dvou třídách 60 žáků a do doby inspekční činnosti byl tento počet zachováván. Žáci však byli přijímáni do obou oborů vzdělání rovnou do druhého ročníku, většinou bez doložení dokladů o předchozím vzdělání, a to jak na začátku školního roku, tak v průběhu školního roku. Ve školní matrice a v katalogových listech žáků není žádná informace či doklad o uznání předcházejícího vzdělání. Škola nadbytečně používala při přijímání uchazečů do druhého ročníku zápisové lístky vydané příslušným krajským úřadem, neboť ty jsou určeny pro žáky přijímané pouze do prvního ročníku. Oproti tomu chyběla v dokumentaci školy rozhodnutí o přijetí uchazečů, byť dle sdělení ředitele školy byla rozhodnutí o přijetí uchazečům poslána.

Předložené dva školní vzdělávací programy v elektronické i písemné podobě sice vycházely z odpovídajících rámcových vzdělávacích programů, ale nejsou s nimi v souladu. Zjištěny byly výrazné nedostatky v částech s názvy: charakteristika vzdělávacího programu, přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP, učební plány a učební osnovy.

Výraznými pozitivy školy jsou velmi dobrá spolupráce s vedením věznice (pronajímatelem), velmi dobré klima zjištěné ve výuce, příznivý vliv na zlepšování mezilidských vztahů ve vězeňském zařízení. Negativem je neuvědomování si nutnosti splnění potřebných podmínek pro vzdělávání dle platné legislativy, zvláště v oblasti personální, materiální a v oblasti naplňování školních vzdělávacích programů s následným požadavkem na dosažení stanovených výsledků, a to jak v praxi, tak i v teorii.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola přijímá uchazeče, kteří vykonávají ve věznicích uložený trest, to znamená, že se nejedná o školu otevřenou veřejnosti, ale o školu se specifickým zaměřením. Přijímací řízení je konáno dle stanovených jednoduchých kritérií (splnění povinné školní docházky a splnění zdravotní způsobilosti). Ředitel školy dodržel postupy dané zákonem a vyhláškou, které se týkají zveřejnění termínu přijímacího řízení, vypsání jeho kritérií, ale při samotném konání prvního přijímacího řízení byli uchazeči přijímáni do druhého ročníku. Ředitel nedoložil žádné písemné či jiné dokumenty, které by ukazovaly na důvodné a systémové zařazování žáků do druhého ročníku a do jednotlivých oborů. Z rozhovoru s ředitelem vyplynulo pouze, že dle ústních sdělení uchazečů v rámci přijímacího řízení rozhodnul, do kterého oboru bude uchazeč zařazen. Při zařazování uchazečů do oboru malířské a natěračské práce nebyl brán zřetel na návaznost vypracovaného ŠVP na ŠVP ZV s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým

mentálním postižením. Škola nemá tento způsob přijímání zohledněn ve svých školních vzdělávacích programech - ve svých kritériích pro přijímání, ani v úpravě učebních plánů či osnov. Vedení školy neidentifikuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na základě vyjádření odborného pracoviště, ale pouze na základě vlastního zjištění.

Jak již bylo zmíněno v první části inspekční zprávy (Aktuální stav školy), oba školní vzdělávací programy nejsou v souladu s odpovídajícími rámcovými vzdělávacími programy. Zjištěny byly tyto nedostatky u obou školních vzdělávacích programů:

- V části „Profil absolventa ŠVP“ chybí identifikační údaje: název a adresa školy, zřizovatele, název ŠVP, kód a název oboru vzdělání.
- V části „Charakteristika vzdělávacího programu“ popsána organizace výuky neodpovídá realizovanému rozvržení učiva (podíl teorie a praxe), chybně je uváděno neklasifikování tělesné výchovy, neboť je přímo deklarováno, že výuka tělesné výchovy neprobíhá a je nahrazena nespecifikovanými individuálními relaxačními aktivitami, chybí způsob vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (uvedena pouze citace vyhlášky), podmínky pro přijetí neobsahují specifikaci školy, opět jsou zde uváděny pouze obecné podmínky přijetí – dokončené základní vzdělání a zdravotní způsobilost, není zde řešen způsob přijímání do vyšších ročníků.
- V části „Učební plán“ nesouhlasí názvy předmětů a počty týdenních vyučovaných hodin s uváděným přehledem, ve kterém je rozpracované vzdělávání z RVP do ŠVP. Například je rozpor v názvu český jazyk (učební plán) - český jazyk a literatura (přehled), v učebním plánu jsou uváděny předměty s názvem marketing, základy podnikání a v odpovídajícím přehledu tyto předměty uvedeny nejsou. Tělesné výchově jsou vymezeny v učebním plánu dvě hodiny, které nejsou v rozvrhu školy zařazeny a nevyučují se. Estetické vzdělávání je naopak v přehledu uváděno s časovou dotací dvou hodin se zařazením do výuky českého jazyka a literatury, ale v učebním plánu je předmět s názvem český jazyk bez navýšené hodinové dotace pro estetické vzdělávání. Do učebního plánu učebního oboru malířské a natěračské práce je zařazeno bezdůvodně přírodovědné vzdělávání, které není v příslušném RVP předepsané, a je vyučované dle rozvrhu v předmětech fyzika, chemie, ekologie.
- V části „Učební osnovy“ nebyly předloženy učební osnovy pro všechny předměty začleněné do učebního plánu. Předloženy byly pouze učební osnovy předmětů: český jazyk, německý jazyk, základy společenských věd, matematika, fyzika, chemie, ekologie, ekonomika, informační a komunikační technologie. Tyto učební osnovy neobsahují hodinovou dotaci dle učebního plánu, vzhledem ke stanovenému obsahu učiva nejsou ve všech předmětech stanoveny předpokládané výsledky vzdělávání, chybí rozvržení učiva do ročníků nebo delších časových úseků. Učební osnovy jsou pro oba obory naprosto stejné, byť se nejedná o obory stejné kategorie, což je zřejmé již z jejich kódového označení (Malíř a lakýrník, kód: 39-41-H/01, Malířské a natěračské práce, kód: 36-57-E/01)

Škola je řízena ředitelem, který má veškeré kompetence, neboť řídí pouze čtyři pedagogické pracovníky (dva učitele teoretických předmětů a dva učitele odborného výcviku). V případě jeho nepřítomnosti je ve škole ustanoven zastupující učitel. Při řízení školy se ale projevuje negativně nižší znalost uplatňování školských legislativních norem, což se projevilo v nízké kvalitě vedené povinné dokumentace. Předložené materiály byly vypracovány na základě vzorů z jiných škol a vzhledem ke specifickým podmínkám školy nejsou upraveny dle skutečnosti (například ve školním řádu je uvedeno: „*Koncové dvouhodinové nebo trojhodinové bloky probíhají bez přestávky*“, „*Vyučovací hodina odborné praxe a odborného výcviku trvá 60 minut*“ – předložený rozvrh vyučování a sledovaná výuka těmito citacím neodpovídala. „*Výpočetní technika se na škole vyučuje ve specializované učebně vybavené výpočetní technikou*“ – žádná taková učebna ve škole

není. „Žáci mají povinnost přicházet do školy vhodně a čistě oblečení a upraveni, při vstupu do školní třídy si řádně očistit obuv a přezout se“ - oblečení žáků ve výkonu trestu je jednotné. V organizaci školního roku 2011/2012 SOU Jiřice je uvedeno: „Vánoční prázdniny začnou v pátek 23. prosince 2011, do školy se děti vrátí v úterý 3. ledna 2012“). Organizace teoretického vyučování není z pohledu pedagogického zcela vhodná, neboť jeden vyučující vyučuje v jednom dnu vždy všechny hodiny dané rozvrhem. Také organizace výuky odborného výcviku není zcela v souladu s naplánovaným množstvím dle učebního plánu. Současným žákům, kteří byli přijati rovnou do druhého ročníku, bude chybět z neabsolvovaného prvního ročníku mimo absolvování teoretických a odborných předmětů také velké množství hodin odborného výcviku, který je právě dle ŠVP v prvním ročníku u obou vzdělávacích programů naplánován v podstatně největší dotaci v rámci celého tříletého studia (26,5 hodiny týdně, včetně teoretické přípravy)! Celkovou efektivitu organizace vzdělávání nelze tudíž hodnotit jako optimální, ale spíše jako rizikovou. Započaté realizované zkrácené vzdělávání není vůbec zohledněno v předložených ŠVP u obou oborů. Výše uvedené nedostatky jsou závažným rizikem pro celkové naplnění stanovených výstupů RVP.

Pro účinnou podporu rozvoje žáků není navázána stálá spolupráce s odborným poradenským zařízením, které by poskytovalo poradenskou pomoc v záležitostech týkajících se specifiky vzdělávání tak různorodých osobností nebo žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Pozitivními prvky jsou: zájem lidí ve výkonu trestu o toto vzdělávání, snaha si navzájem pomáhat při studiu a plnit zadané úkoly. Tomu přispívá časté hodnocení dílčích výsledků jejich vědomostí a práce ve škole, které tuto motivaci posilují. Výuka sledovaných hodin měla rozdílnou úroveň. Z hlediska didaktického byly zaznamenány nedostatky zejména v oblasti minimální variability v používaných metodách a formách práce. U výuky teoretických předmětů všeobecných i odborných chyběla větší podpora názornosti (např. počítač byl kreslen na tabuli). Celkové výsledky vzdělávání nebylo možné hodnotit vzhledem k datu zahájení vzdělávací činnosti školy (1. září 2011).

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Po stránce personální zajišťuje výuku celkem pět osob – tři (včetně ředitele) na úseku teoretické výuky a dva učitelé odborného výcviku. Žádný z nich nespĺňuje zákonem předepsané podmínky odborné kvalifikace pro výuku ve středních školách. Stejně tak nikdo z pedagogů nezískal vzdělání v oblasti speciální pedagogiky, přestože škola realizuje výuku oboru 36-57-E/01 Malířské a natěračské práce. Rovněž nikdo ze zaměstnanců školy neabsolvoval studium předepsané pro činnost výchovného poradce. Ředitel školy zahájil studium pro získání potřebného pedagogického vzdělání.

Absence předepsaného pedagogického vzdělání vyučujících měla spolu s minimální nebo žádnou pedagogickou praxí ve středních školách negativní dopad nejen na samotnou kvalitu výuky, ale i na úroveň činností souvisejících s jejím zabezpečením. Učivo předmětů např. není prokazatelným způsobem rozplánováno do jednotlivých ročníků s potřebnou vypovídací hodnotou. Stejně tak rozptýl vyučovaných předmětů např. u jednoho učitele (materiály, fyzika, chemie, technologie, stavební konstrukce, zobrazování informační a komunikační technologie) je široký a současně obtížně zvládnutelný pro člověka s humanitním vzděláním.

Dle sdělení ředitele školy bylo při podání žádosti o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení uvedeno a doloženo jmenovitě, že bude výuka zajištěna kvalifikovanými učiteli, ale před termínem zahájení výuky jmenovaní pedagogičtí pracovníci nenastoupili.

Proto byla od 1. září 2011 zajištěna výuka učiteli bez odborné způsobilosti. Řediteli školy nelze upřít snahu a ochotu zjištěné nedostatky odstraňovat. Dokladem je jeho zahájené studium i vědomí, že současný stav neumožňuje realizovat výuku v zamýšlené kvalitě. Stávající personální zajištění výuky je ovšem nevyhovující a pro školu do budoucna vážným rizikem.

Pro výuku teoretických předmětů slouží jedna esteticky upravená učebna s tabulí a zpětným projektorem na promítání fólií. Mimo dvou nástěnných tabulí pro výuku nemají učitelé k dispozici jiné názorné pomůcky, což se negativně promítlo ve sledovaném vyučování. Vážným nedostatkem je absence zázemí pro výuku tělesné výchovy. Škola nemá k dispozici tělocvičnu ani žádné další vhodné prostory. Výuka tělesné výchovy tak neprobíhá. Vedení školy pořídilo pro žáky jeden posilovací stroj, což z hlediska zajištění výuky rozhodně nestačí. Žáci mají k dispozici zapůjčené učebnice a v kanceláři školy malou školní knihovnu.

Vybavení dvou dílen je omezeno bezpečnostními opatřeními z hlediska omezení přístupu odsouzených k nástrojům a technice. Příznivě působí snaha zařazovat při výuce řadu praktických činností v rámci údržby a oprav v areálu. Skutečnost, že žáci (odsouzení) vidí výsledky své práce, je pozitivním výchovným momentem. Nemožnost opustit vymezený prostor však redukuje příležitost provádět tzv. produktivní práci na smluvních pracovištích mimo areál věznice.

Možným rizikem je skutečnost, že v případě naplnění školy žáky v prvním až třetím ročníku (v každém ročníku dvě třídy), nemůže ani v případě vyučování na směny jedna učebna stačit. Obdobný problém by vzniknul i na úseku praktického vyučování. Celkově jsou stávající materiální podmínky pro výuku vážným rizikem.

Finanční zdroje pro zajištění fungování školy v hodnoceném období představovaly počáteční vklad zřizovatele a dotace ze státního rozpočtu, která byla využita na mzdy a s nimi související zákonné odvody, úhradu nájemného za nebytové prostory, energie a na nákup učebnic, učebních pomůcek a pracovního materiálu. Výpočetní technika, další učební pomůcky a částečně vybavení učeben a chybějící prostředky na mzdy poskytl zřizovatel z osobního vkladu. K vybavení učeben získala škola sponzorským darem vyřazený žákovský nábytek z blízké základní školy. Vzhledem ke krátké době fungování školy a z důvodu nedostatku finančních prostředků nebylo v hodnoceném období realizováno další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP). Záměrem vedení školy je od nadcházejícího školního roku realizovat DVPP bezplatně s využitím Operačního programu Středočeského kraje.

Partnerství školy se teprve rozvíjí, ředitel školy hledá sponzory a další sociální partnery. Sponzorsky se podařilo zajistit od firem materiál pro výuku odborného výcviku i doplnění školní knihovny. Až v době inspekční činnosti zajišťoval ředitel a zároveň zřizovatel vznik školské rady. Ředitel školy má navázány kontakty s vysokými i středními školami, které však pro rozvoj školy nejsou výrazně využívány.

Závěry

Střední odborné učiliště Jiřice realizuje vzdělávání v oborech, které jsou vedeny v rejstříku škol a školských zařízení v denní formě.

Realizovaná výuka neprobíhá v souladu s předloženými školními vzdělávacími programy. Školní vzdělávací programy nejsou vypracovány v souladu s odpovídajícími rámcovými vzdělávacími programy.

Výuka je zajištěna učiteli bez odborné kvalifikace, a proto je personální oblast hodnocena jako riziková.

Materiální podmínky jsou pouze vyhovující. Po stránce výuky povinného předmětu tělesné výchovy a možnosti výhledu naplnění zvolené kapacity tříletého studia jsou však hodnoceny jako nevyhovující.

V hodnoceném období chyběly škole finanční prostředky na realizaci strategií a cílů stanovených v ŠVP. Zejména v oblasti personálních podmínek se vedení potýkalo s nedostatkem finančních prostředků na mzdy a DVPP.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 31. srpna 2012 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Arabská 683, Praha 6, 160 66, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Pro účely zvýšení dotací podle § 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, je právnická osoba vykonávající činnost školy celkově hodnocena jako podprůměrná.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy čj. 31 917/2010-21 ze dne 3. února 2011 ve věci zápisu Střední školy, jejíž činnost bude vykonávat právnická osoba Střední odborné učiliště Jiřice, do rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2011
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje čj. 046170/2011/KUSK ze dne 30. března 2011 ve věci změny zápisu do rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2011 (týká se stanovení počtu žáků v jednotlivých povolených oborech vzdělání a formách vzdělávání)
3. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy čj. 14 126/2011-25 ze dne 1. září 2011 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2011 (týká se zápisu nejvyššího povoleného počtu žáků ve škole, výmazu předchozí ředitelky z rejstříku a zápisu současného ředitele do rejstříku škol a školských zařízení)
4. Výkaz M 8 o střední škole podle stavu k 30. září 2011
5. Výkaz R 13-01 o ředitelství škol podle stavu k 30. září 2011
6. Školní řád
7. Dva školní vzdělávací programy pro obory Malíř a lakýrník, Malíř a natěračské práce s platností od 1. září 2011
8. Katalogové listy vedené ve školním roce 2011/2012
9. Třídni knihy s označením 2. A a 2. B, vedené ve školním roce 2011/2012
10. Přehled údajů o pedagogických pracovnících ze dne 14. května 2012
11. Aktuální rozvrh hodin tříd a učitelů ve školním roce 2011/2012 ke dni 14. května 2012
12. Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2011
13. PC sestava Výsledovka analyticky za rok 2011, datum tisku 13. května 2012
14. PC sestava Pohyb na účtech od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011, datum tisku 13. května 2012
15. Smlouva č. 592/ŠKS/2011 o poskytnutí dotace na školní rok 2011/2012 ze dne 14. března 2011
16. Finanční vypořádání dotací poskytnutých MŠMT transferem v roce 2011, ze dne 16. ledna 2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Arabská 683, Praha 6, 160 66, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám Mgr. Petra Drábka ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Rakovníku dne 15. června 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Podpis

PaedDr. Václav Skála, školní inspektor

Václav Skála, v. r.

Mgr. Richard Spiegl, přizvaná osoba

Richard Spiegl, v. r.

Ing. Marcela Orthoberová, kontrolní pracovnice

Marcela Orthoberová, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 21. června 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce	Podpis
Mgr. Bc. Jan Beer, ředitel školy	Jan Beer, v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.